

1265

1. Beh. af Lovf. om Ministrenes Ansvarlighed.

1266

som gik ud paa at skaffe Afgang til at blive bekendt med Forhandlingerne i Statsraadet. Jeg tror i saa Henseende, at Forholdet naturligt er dette, som det vistnok ogsaa er hos os, at Forhandlingerne i Statsraadet maa være hemmelige af Hensyn til, at der kan finde en virkelig aaben og fri Forhandling Sted mellem Kongen og hans ansvarlige Raadgivere. Dette Moment er efter min Mening saa vigtigt, at jeg mener, at naar der ikke er en udtrykkelig Bestemmelse, der ordner Forholdet som i Norge, vil dette Moment medføre, at der ikke kan være Afgang for Repræsentationen til at blive bekendt med Statsraadsforhandlingerne paa den Maade, som er nødvendig, for at gjøre et saadant Ansvar gjældende, som den ærede Forslagsstiller har tænkt sig ifølge de Bestemmelser, som indholdes i det første Udsnit af hans Lovforslag. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at, for saa vidt der kan være Tale om nogen Praxis hos os i saa Henseende, gaar saadan Praxis afgjort i den Retning, jeg har antydet. Jeg veed, at der flere Gange har været Spørgsmaal om at forandre Udskrifter af Statsraadsprotokollerne, og jeg tror, at det særligt er dette Thing, som har forlangt saadanne Udskrifter; i hvert Tilfælde veed jeg bestemt, at i 1855 blev der af det Udvalg, der var nedsat i Folkethinget for at forberede Rigsretsanklage mod det saakaldte Ørstedste Ministerium, gjort Fordring paa at komme i Besiddelse af Udskrifter af Statsraadsprotokoller, men dette blev af den daværende Regjering, det Ministerium, som blev dannet i December 1854, udtrykkelig negtet. Det paagjældende Folkethingsudvalg, der, som sagt, var nedsat for at forberede Anklage mod Ministeriet Ørsted, fandt sig deri, og maa have fundet sig deri, fordi der ikke forelaa nogen Berettigelse, saa vidt jeg kan se, til at komme i Besiddelse af disse Statsraadsprotokoller. Det er ganske rigtigt, og det maa jeg gjøre opmærksom paa, for at imødegaa en mulig Indvending i saa Henseende, at under den offentlige Anklage senere blev Udskrifter af Statsraadsprotokollen benyttede af den offentlige Anklager. Advokat Broch var i Besiddelse af saadanne Udskrifter, men det hang sammen dermed paa en ganske særegen Maade. Forholdet var nemlig dette, at de anklagede Ministre havde skriftlig henvendt sig til den daværende Premierminister, jeg tror P. G. Bang, og udtalt, at de ønskede for deres egen Skyld, at Regjeringen vilde give saadanne Udskrifter af Statsraadsprotokollerne. Det var alt-

saa de anklagede Ministre, der for deres egen Skyld bad om dette, og kun paa denne Maade kom Udskrifterne til Stede, og dette maa saa meget mere pointeres, som det sikkert fremgaar af Forhandlingerne den Gang, hvad Enhver kan overbevise sig om ved at se Forhandlingerne efter, at det udtrykkelig blev fremhævet som tvivlsomt, om man selv paa Begjæring af de Anklagede var berettiget til at give saadanne Udskrifter af Statsraadsprotokollerne, og om det ikke vilde være at fravige, hvad der i og for sig maatte anses for korrekt og lovmæssigt. Dette ønsker jeg at gjøre opmærksom paa, fordi det viser, at der i Lovgivningen eller den bestaaende Praxis, hvis jeg maa udtrykke mig saaledes, vil være store Banfeligheder til Stede for overhoved at kunne realisere de Bestemmelser, som den ærede Forslagsstiller har tænkt at faae ophævede til Lov. Særligt er jeg, naar jeg nu kommer tilbage til selve Spørgsmaalet om Kontrafsignatur, for mit personlige Vedkommende tilbøielig til at tro, — jeg indbrømmer iøvrigt, at det er et Spørgsmaal, der er undertkastet Lovl., og jeg veed, at Andre have en modsat Opfattelse — at Grundloven gaar ud fra, at de Regler, den indeholder om Ministeransvarligheden i Tilfælde af Kontrafsignatur — vel at mærke i Tilfælde om Kontrafsignatur, ellers ikke — ere ubtømmende. I saa Henseende skal jeg gjøre opmærksom paa, at Bestemmelsen i § 13 siger, at enhver Minister, der har underskrevet, er ansvarlig for Beslutningen. Det forekommer mig nemlig, at der, naar man sammenholder denne Bestemmelse med Bestemmelsen om, at Kongens Underskrift skal være ledsaget af en eller flere Ministres Underskrifter, deri kan siges at ligge et betydende Moment i den Retning, som jeg antydede, nemlig for at gentage det, at Grundloven i Tilfælde af Kontrafsignatur har lagt an paa at give ubtømmende Regler. I saa Henseende skal jeg gjøre opmærksom paa, at den gamle Grundlov af 1849 i den Bestemmelse, der svarer til § 13 i Grundloven af 1866, kun taler om een Ministers Underskrift. I Fællesforsætningen, hvor man gik en noget anden Vej, bestemte man for det Første noget lignende som i Grundloven af 1849 med Hensyn til Kontrafsignatur i det Hele; men man tilføiede dernæst, fordi man forudsatte Ansvarligheden af at have Bestemmelser i Tilfælde af, at flere Ministre havde underskrevet, at de Ministre, der havde kontrafsigneret, vare ansvarlige, og jeg er tilbøielig til at tro, naar man undersøger Forholdet næ-